

Schakend Nederland (1980)

Prof. dr. H.J. van den Herik

Het 3de wereldkampioenschap te Linz met Belle en Chaos

346

computerschaak

de sterkste zet die het kon doen: het gaf zich gewonnen (met het oog op 13. ..., Dg5 14. Pxb6† Kg7 etc.).

Televisie
Tijdens het wereldkampioenschap werden televisie opnamen gemaakt en op de laatste dag werden wij in de studio uitgenodigd om de beelden te aanschouwen. Het was een prachtige propaganda film voor het computerschaak geworden, tevens voorzien van enkele leerzame, populair wetenschappelijke achtergronden. Het is ondertussen uitgezonden door de Duitse en Oostenrijkse televisie en ik moet zeggen het zou in Nederland ongetwijfeld ook met goede kritiek onthaald worden, maar zover zijn we hier nog niet.

Beslissingspartij
Hieronder volgt de beslissingspartij tussen BELLE en CHAOS.
Wit: BELLE (U.S.A., Ken Thompson)
Zwart: CHAOS (U.S.A., Fred Schwarz en Victor Berman)
Linz, 3e wereldkampioenschap, beslissingspartij om de wereldtitel.
Aljechin, 40 zetten in 2 uur.
1. e4 Pf6 2. e5 Pd5 3. d4 d6 4. Pf3 dxe5 5. Pxe5 g6 6. g3! (Ja, wat is theorie. Thompson heeft in het openingsboek van zijn programma een aanbeveling van Boleslavski opgenomen, meer is er niet over bekend. In het openingsboek van CHAOS kwam deze zet niet voor.)
6. ..., Lf5 7. e4 Pb4 8. Da4† P4c6
Dit is niet goed. Speelbaar was wel 8. P8c6 wegens 9. Pxc6 Pxc6 10. d5 Ld7 11. dxc6 Lxc6 met aanval op h1 en a4. Andere mogelijkheden zijn voorts 8. ..., P8c6 9. d5 Lc2 en nu zit er mat op d1 in de stelling. Dit laatste motief speelt ook in de partij een rol maar wordt niet op de juiste wijze uitgebuut. Een enkel voorbeeld om het verschil aan te geven. 10. b3 Lg7 11. Lb2 0-0 of 10. Db5 Lg7 (of 10. ..., a6) met zeer goed spel voor zwart.
9. d5 Lc2 10. Db5 Dd6?
Dit verliest duidelijk. Zwart had zeker iets moeten proberen als 10. ..., a6 11. Dxb7 Pxc5 12. Dxa8 Pf3† 13. Ke2 Pd4† of anders 10. ..., Lg7.
11. Pxc6 Pxc6 12. Pc3 Lg7 13. Dxb7 0-0 14. Dxc6 Db4 15. Kd2 Le4 16. Tg1 Tf8 17. Lh3 Lh6† 18. f4 Da5 19. Te1 f5 20. De6† Kf8 21. b3 Lg7 22. Lb2 Ld4 23. g4 Tb6 24. Dd7 Td6 25. Da4 Db6 26. La3 Lxc3† 27. Kxc3 T6d8 28. Ta1 Df2
Deze dame uitval gaf de supporters van CHAOS nog enige hoop en inderdaad is wits taak nog niet gemakke-

lijk. Al met al betekent dat dat zwart terecht zijn best gedaan heeft de dames op het bord te houden. Toch gelukt het CHAOS niet echt om er iets van te maken. Met een fraaic afwikkeling wist BELLE de wereldtitel naar zich toe te trekken.

29. gx5 Dc2† 30. Kd4 gxf5 31. Dc6 Df2† 32. Ke5 Kg8 33. Tg1† Kh8 34. Lxe7
Tegelijk met doorgeven van deze zet maakte het programma BELLE bekend dat het in zijn variantenboom een variant had ontdekt, die geforceerd tot mat zou leiden.
34. ..., Dg2 35. Df6† Kg8 36. Lxg2 Txd5† 37. Ke6 h6 38. Dxb6 Te5† 39. fxe5 Tf8 40. Lf3 mat.

BELLE werd hiermee de nieuwe wereldkampioen. Ondertussen heeft het zijn kracht alweer moeten bewijzen in het 11e Computerschaakkampioenschap van Noord-Amerika, dat eind oktober plaatsvond. U ziet het Computertocmoenen beginnen meer en meer gebruikelijk te worden. Dat is trouwens ook logisch want de spelstorkte van de machine maakt zulke toernooien aantrekkelijk.
We komen op dit onderwerp binnenkort uitvoeriger terug.

Jaap van den Herik

Schakend Nederland - november 1980
Prof. dr. H.J. van den Herik: Het 3de wereldkampioenschap te Linz met Belle en Chaos

N.B.: Voor meer informatie over Belle zie: <http://chessprogramming.wikispaces.com/Belle>.

First Published on December 20, 2012